

HRVATSKA NARODNA BANKA

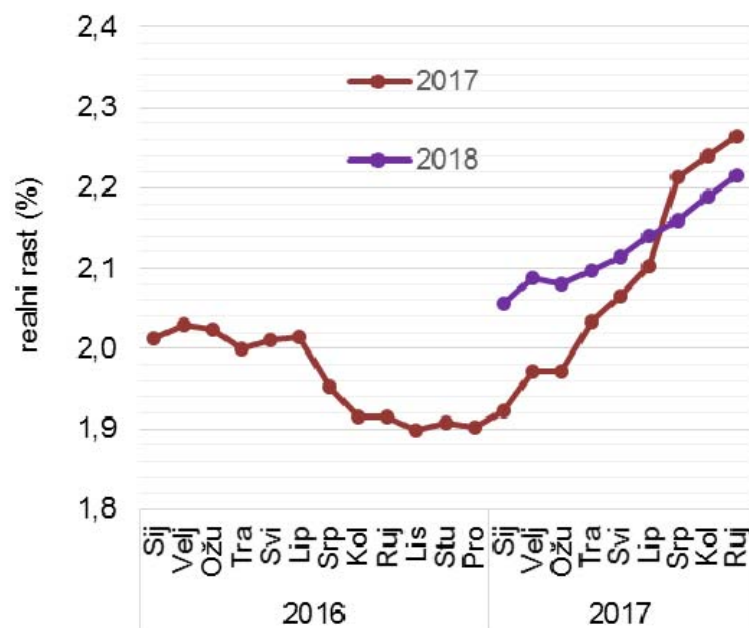
Boris Vujčić, guverner

**Konferencija fondovske industrije i Zagrebačke burze “Izazov promjene”
Rovinj, 18.-20. listopada 2017.**

Kretanja u međunarodnom okružju sve su povoljnija

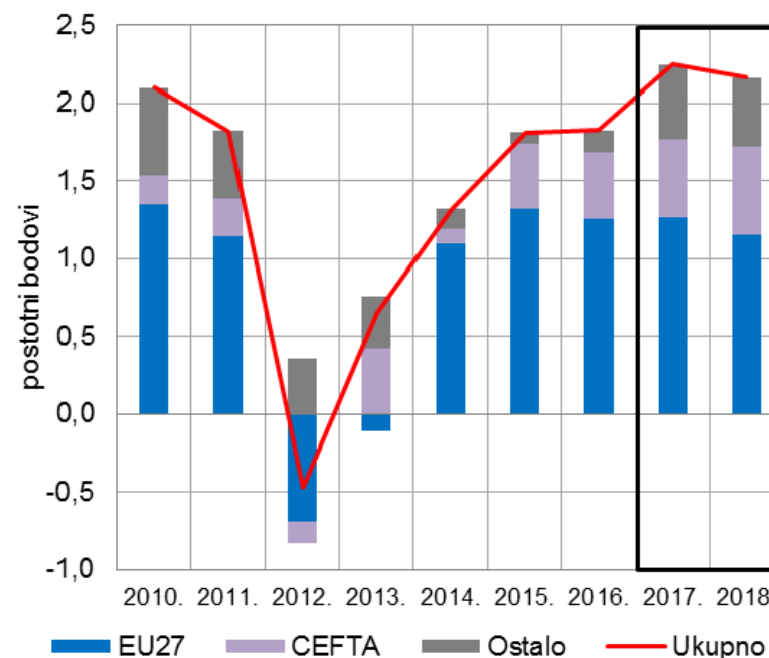
Očekivanja Consensus Forecast-a o rastu hrvatskih trgovinskih partnera u 2017. i 2018.

Napomena: Prikazan je ponderirani prosjek očekivanog realnog rasta hrvatskih najvažnijih vanjskotrgovinskih partnera u 2017. (crvena linija) i 2018. (ljubičasta linija). Ponderi su udjeli pojedinih zemalja u hrvatskom robnom izvozu u 2016.

Izvor: Consensus Forecast, izvješća od siječnja 2016. do rujna 2017.

Realni rast inozemne potražnje za hrvatskim izvozom

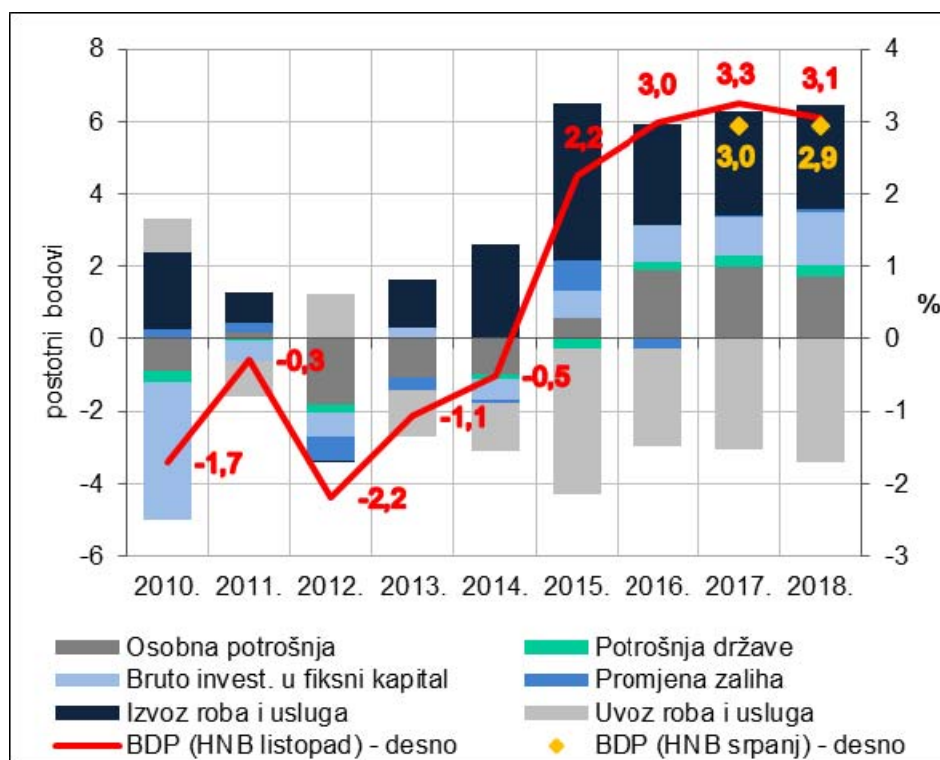

Napomena: Inozemna potražnja izračunata je kao ponderirani prosjek realnog rasta BDP-a hrvatskih vanjskotrgovinskih partnera, pri čemu su kao ponderi korišteni udjeli pojedinih zemalja u hrvatskom robnom izvozu u 2016.

Izvor: MMF (WEO, travanj 2017.)

Očekivani realni rast povećan na 3,3% u 2017., zbog snažnije osobne potrošnje i boljih turističkih rezultata

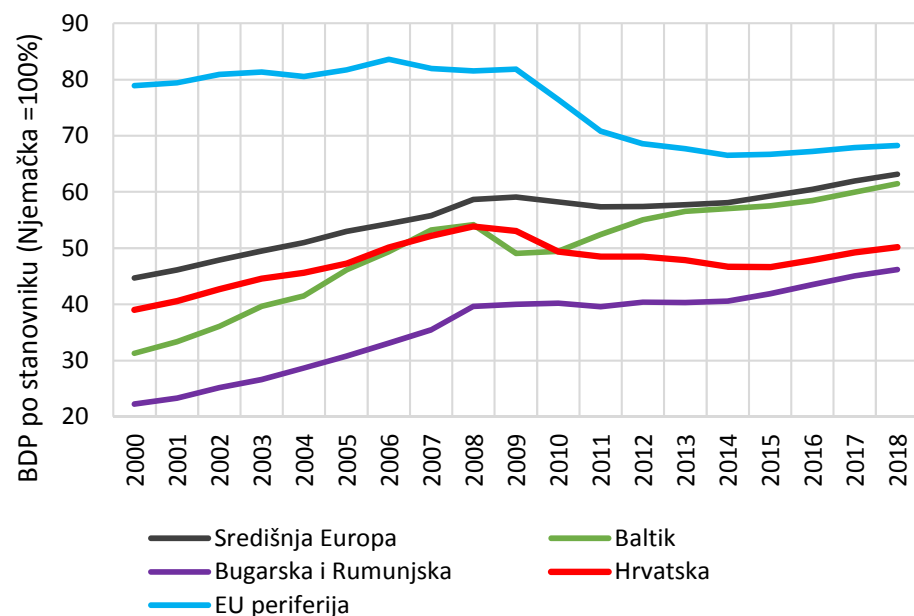
Realni rast BDP-a i doprinosi pojedinih komponenti

Izvor: DZS, projekcija HNB-a

...što je nedostano za brže sustizanje razvijenijih zemalja

Kon(di)-vergencija dohotka u odabranim zemljama, u odnosu prema Njemačkoj

Napomena: BDP je mjereno prema paritetu kupovne moći, i iskazan kao postotni udio BDP-a po stanovniku u Njemačkoj. Središnja Europa uključuje Sloveniju, Mađarsku, Slovačku, Češku i Poljsku. Europsku periferiju čine Portugal, Grčka, Italija, Španjolska.

Izvor: AMECO

Usporedba prosječnih stopa realnog rasta BDP-a

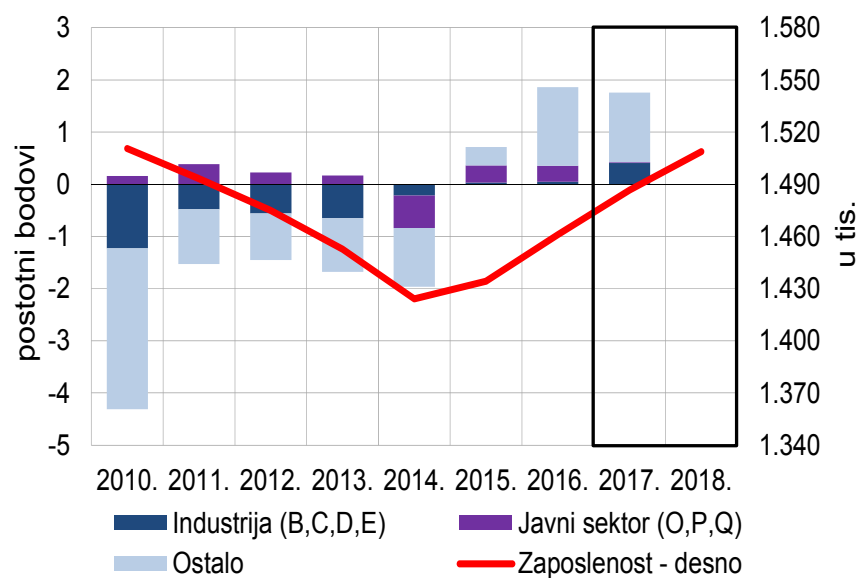
	Središnja Europa	Bugarska i Rumunjska	Baltik	Hrvatska
2004-2009	3,6	4,9	3,2	2,2
2010-2015	2,0	1,7	3,0	-0,6
2016	2,8	4,3	2,2	3,0
2017p	3,2	3,6	2,8	2,9
2018p	3,2	3,3	3,1	2,6

Napomena: BDP je mjereno u stalnim cijenama, u domaćoj valuti. Središnja Europa uključuje Sloveniju, Mađarsku, Slovačku, Češku i Poljsku.

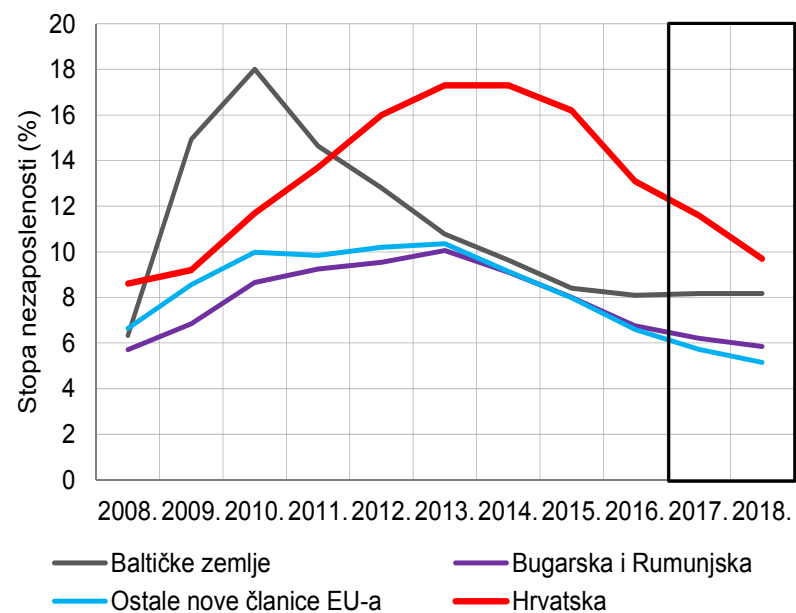
Izvori: Eurostat (do 2016.); Proljetna prognoza EK iz svibnja 2017.

Povoljna kretanja na tržištu rada, no nezaposlenost i dalje relativno visoka

Ukupna zaposlenost i doprinosi pojedinih sektora godišnjoj promjeni zaposlenosti

Stopa nezaposlenosti u Hrvatskoj i usporedivim zemljama

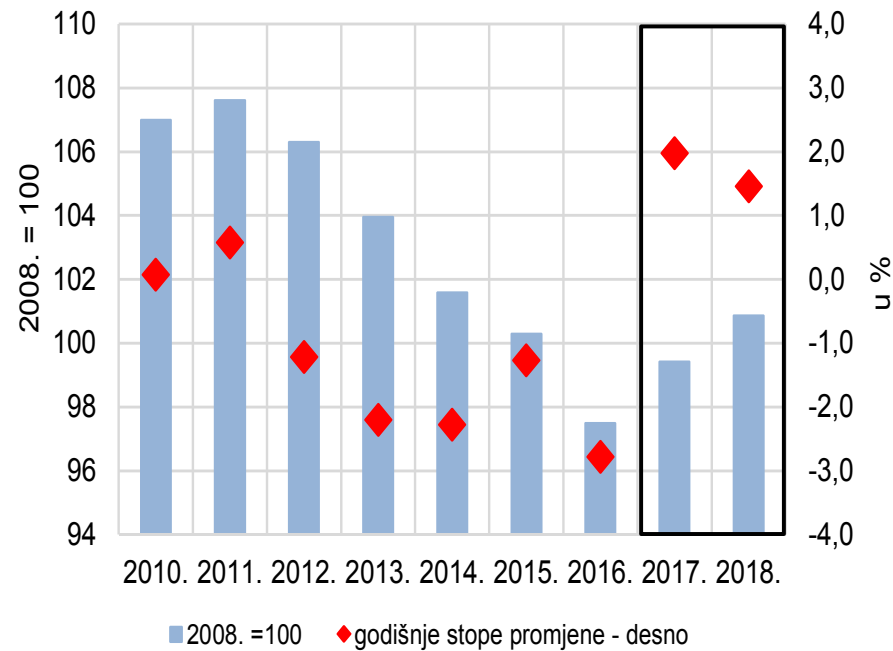

Napomena: Podaci za 2017. godinu odnose se na prvih devet mjeseci.
Izvori: HZMO; projekcija HNB-a

Izvori: Eurostat; AMECO; projekcija HNB-a

Jačanje pritiska na cijenu rada

Jedinični trošak rada

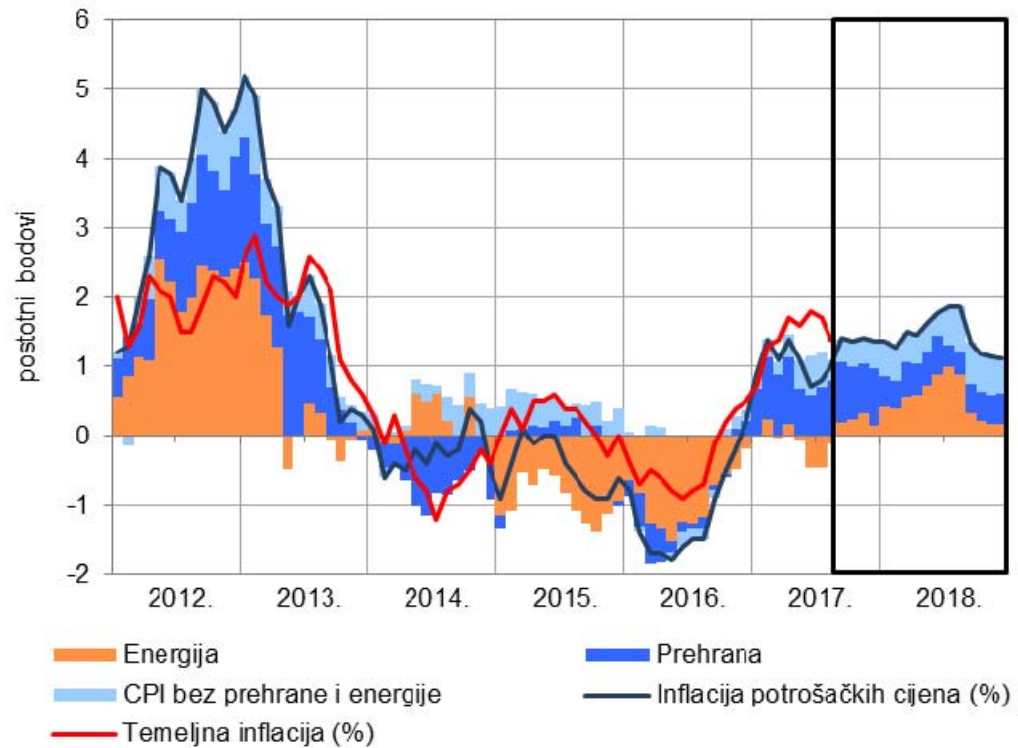

Napomena: Prilikom projekcije jediničnog troška rada pretpostavljeno je da će rast zaposlenika i ukupne zaposlenosti iz nacionalnih računa biti jednak očekivanom rastu HZMO osiguranika, dok će rast naknada zaposlenicima iz nacionalnih računa biti jednak očekivanom rastu mase bruto plaća prema JOPPD obrascu uvećanoj za doprinose na plaću.

Izvori: DZS; Eurostat; projekcija HNB-a

Porast inflacije na 1,1% u 2017. i 1,5% u 2018.

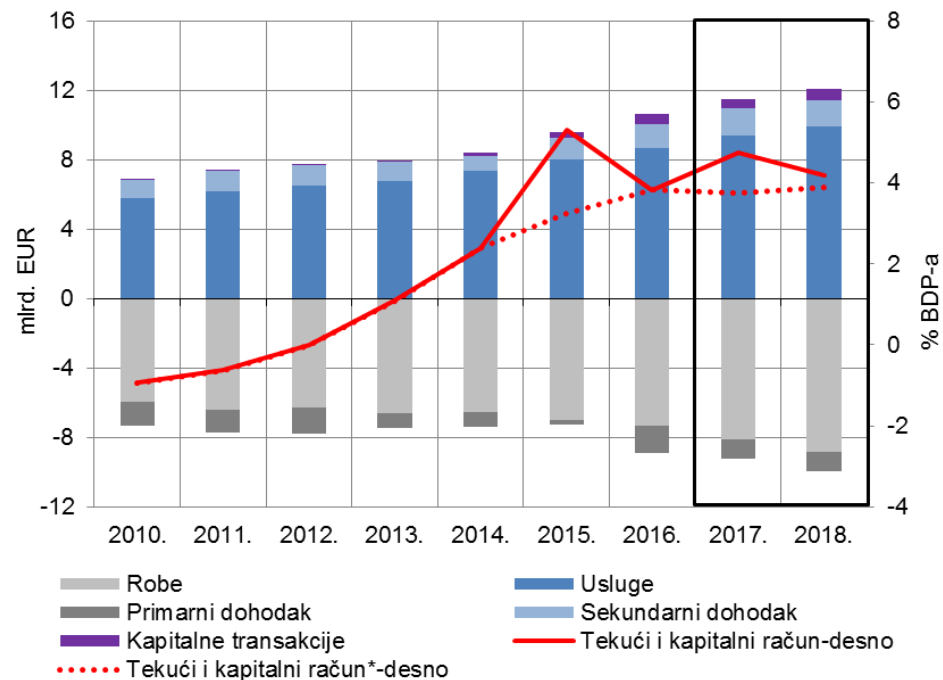
Kretanje indeksa potrošačkih cijena

Izvori: DZS; izračun HNB-a

Zamjetan višak tekućeg i kapitalnog računa, a negativan utjecaj jačanja domaće potražnje ublažavaju...

Struktura salda tekućeg i kapitalnog računa platne bilance

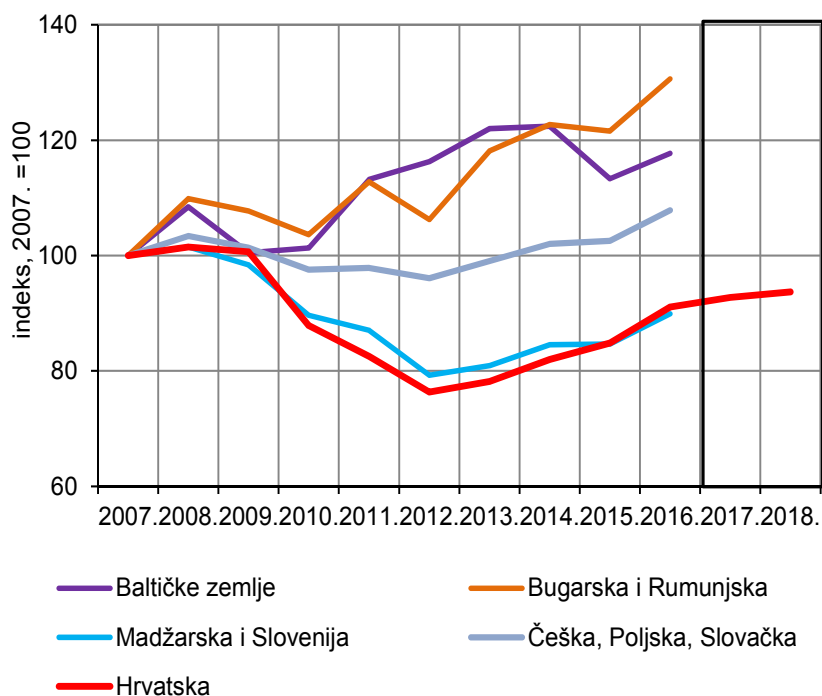

* Isključujući jednokratne učinke na dobit banaka koji se u 2015. odnose na konverziju kredita indeksiranih uz švicarski franak, a u 2017. i 2018. na troškove rezervacija za plasmane povezane s koncernom Agrokor.
Izvor: HNB

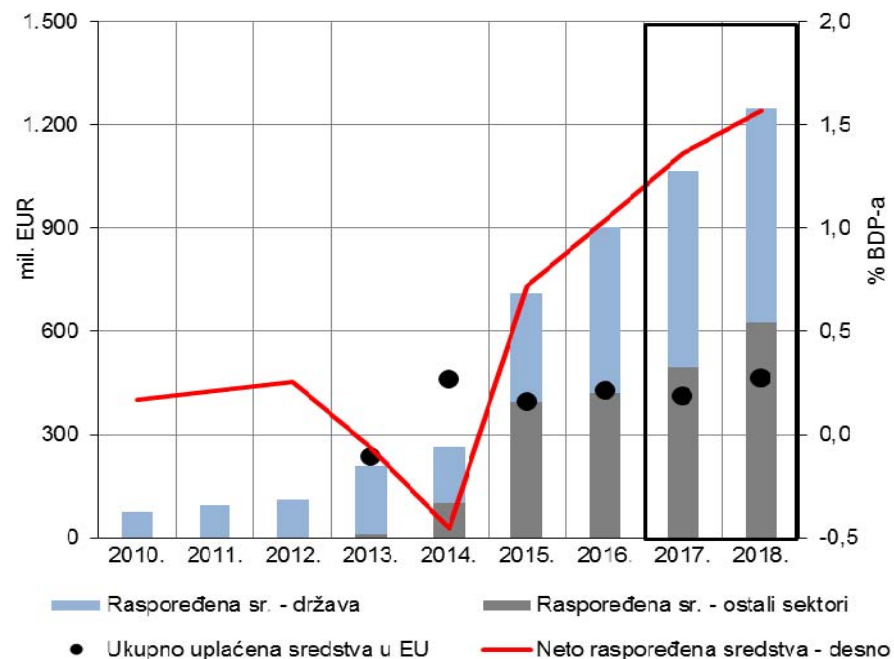
... rast izvozne konkurentnosti i priljeva iz EU fondova

Globalni tržišni udjel izvoza robe i usluge

Napomena: Baltičke zemlje uključuju Estoniju, Latviju i Litvu.
Izvori: Eurostat; projekcija HNB-a.

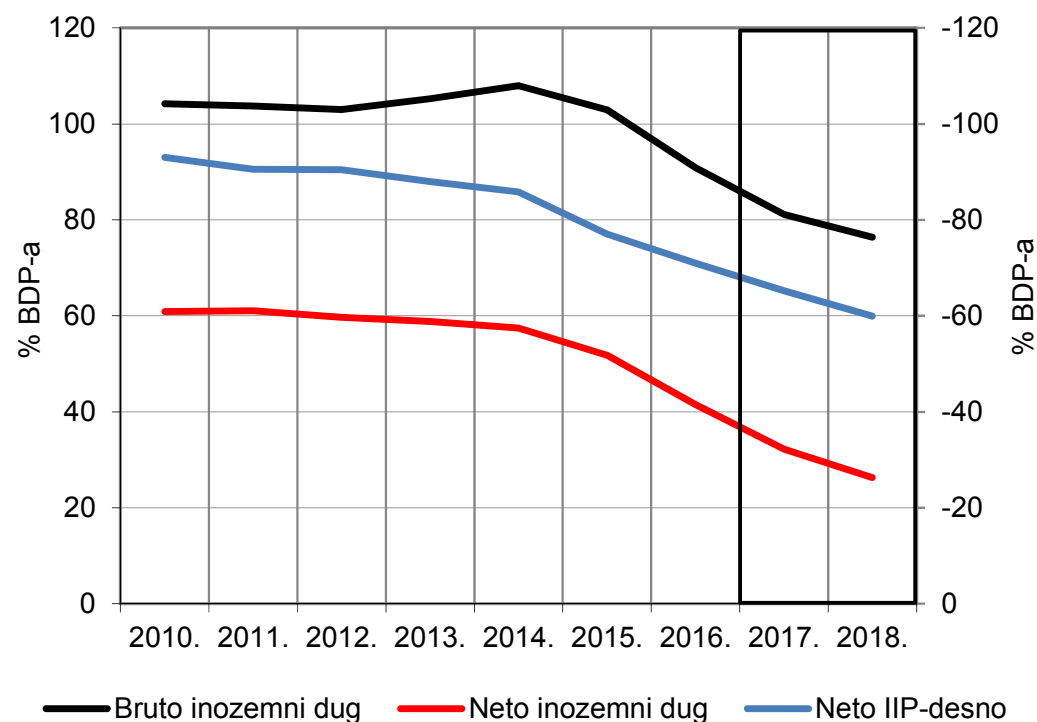
Transakcije s EU proračunom

Napomena: Neto primljena i neto raspoređena sredstva predstavljaju razliku između ukupno primljenih odnosno raspoređenih sredstava i uplata u proračun EU-a, pri čemu pozitivna vrijednost označuje pozitivan saldo u transakcijama s proračunom EU.
Izvori: Ministarstvo financija; projekcija HNB-a.

Nastavak razduživanja utječe na poboljšanje inozemne pozicije, no neravnoteže su i dalje prisutne

Relativni pokazatelji inozemnih obveza

Izvor: HNB

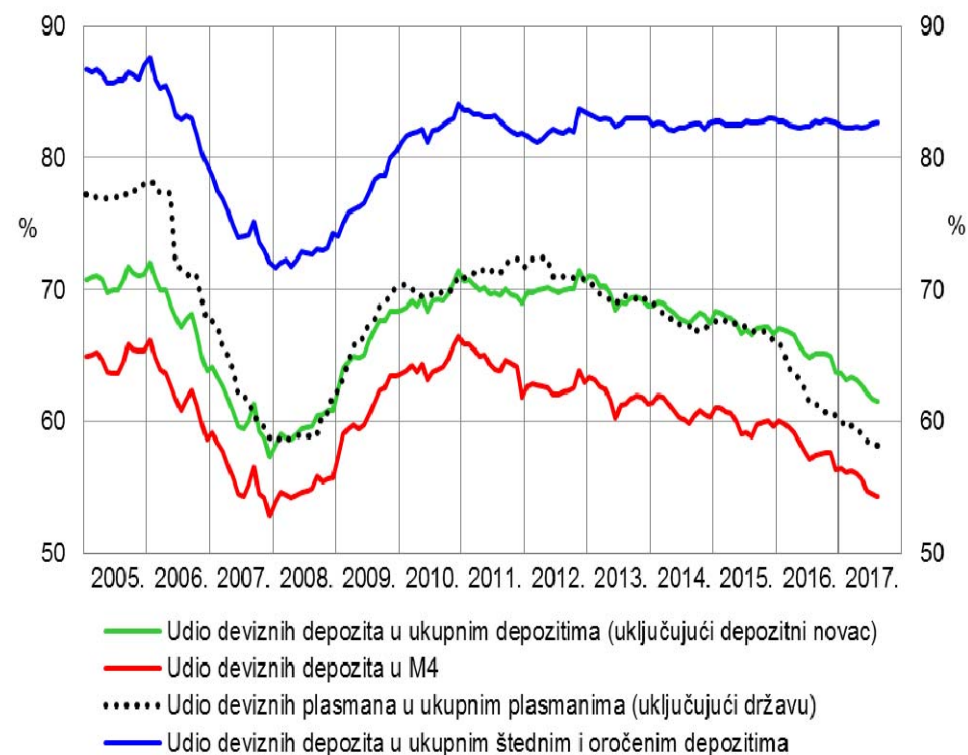
Stabilan (ali ne i fiksni) nominalni tečaj kune prema euru, u uvjetima visoke euroizacije depozita i plasmana

Nominalni dnevni tečaj kune prema euru, američkom dolaru i švicarskom franku

Izvor: HNB

Euroizacija depozita i plasmana

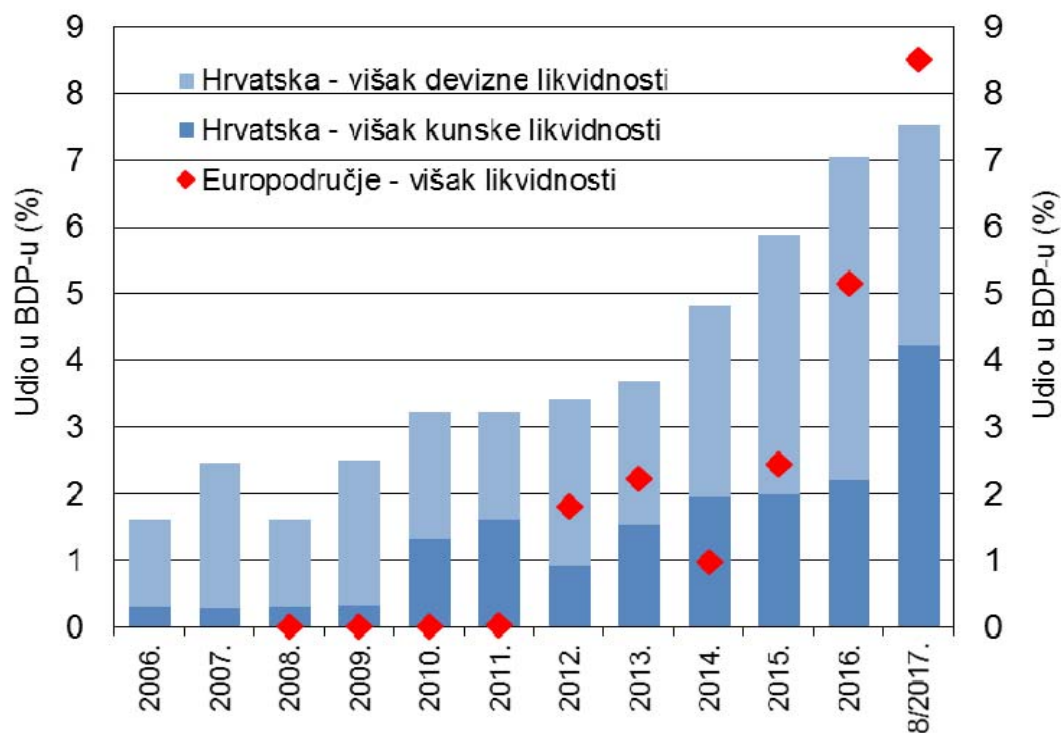

Napomena: Devizni depoziti uključuju kunske depozite s valutnom klauzulom, a devizni plasmani kunske plasmane s valutnom klauzulom.

Izvor: HNB

Monetarna politika i dalje vrlo ekspanzivna

Višak likvidnosti – HR vs. europodručje

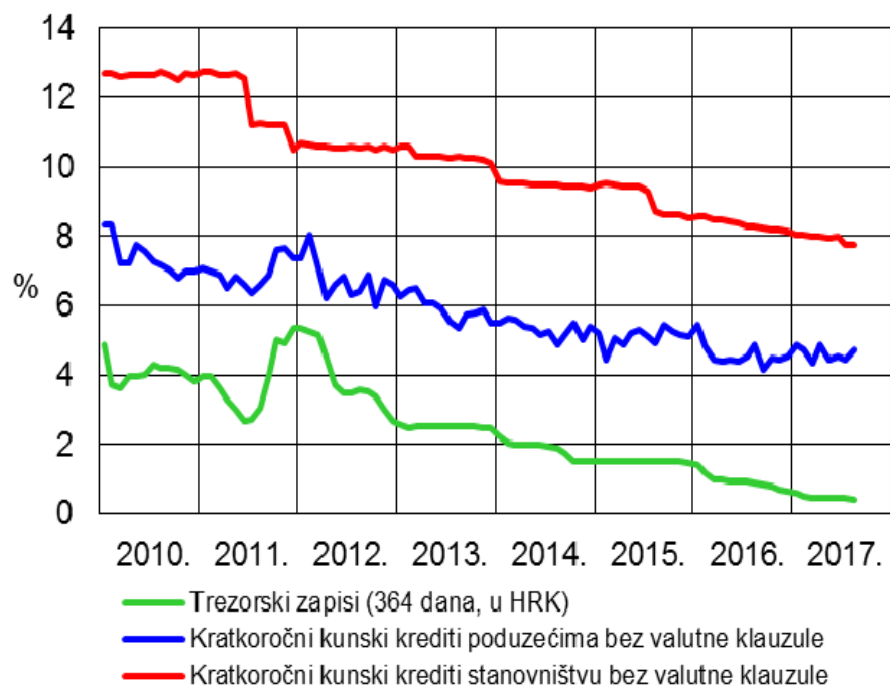

Napomena: Višak likvidnosti u eurozoni predstavlja višak rezervi u odnosu na regulatorno zahtijevanu obveznu rezervu (eng. excess reserves).

Izvori: ESB; Eurostat; HNB

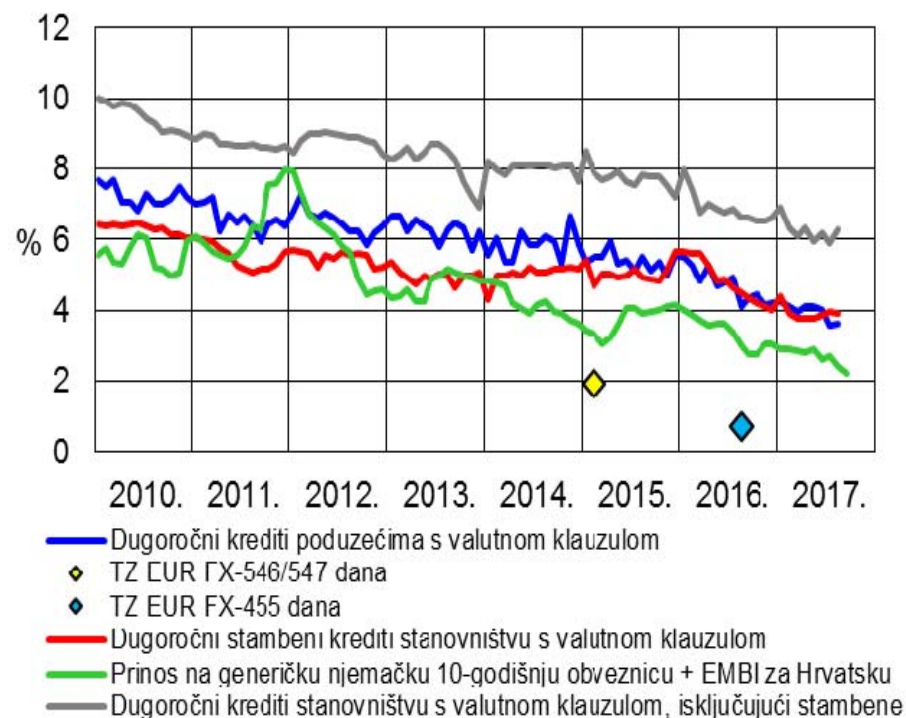
Uvjeti financiranja za domaće sektore se nastavljaju poboljšavati ...

Troškovi financiranja u kunama bez valutne klauzule

Izvori: MF; HNB

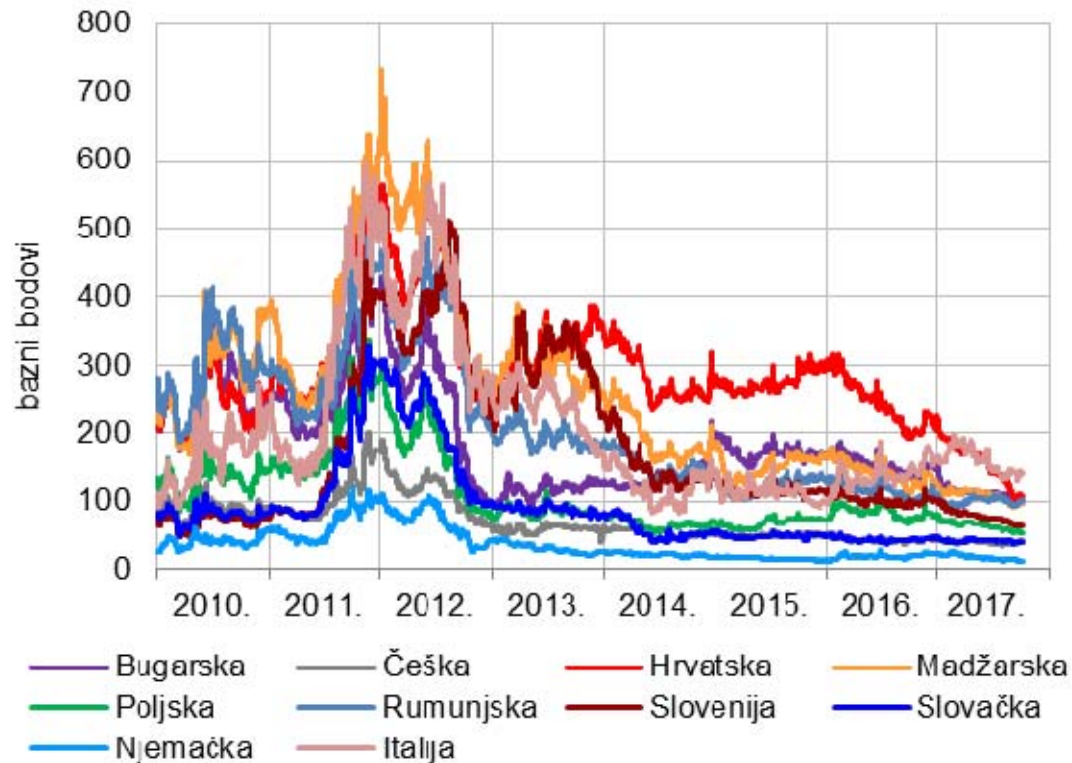
Troškovi financiranja u kunama s valutnom klauzulom

Izvori: MF; HNB; S&P Capital IQ

...dok premija osiguranja od kreditnog rizika (CDS) za Hrvatsku bilježi izraženi pad

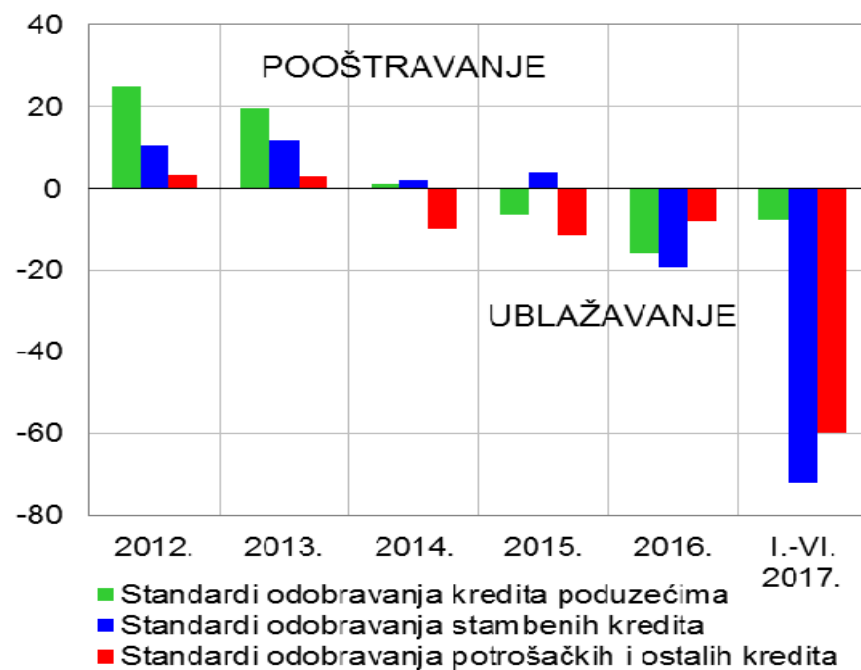
Premija osiguranja od kreditnog rizika (CDS) na petogodišnje državne obveznice odabranih zemalja

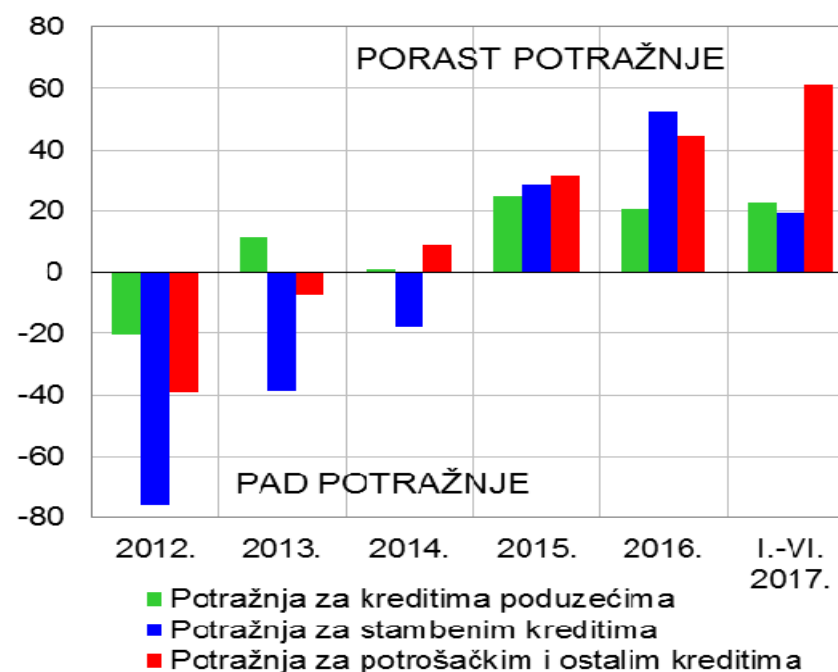
Izvori: S&P Capital IQ

Povoljna kretanja standarda odobravanja kredita i potražnje za kreditima...

Standardi odobravanja kredita

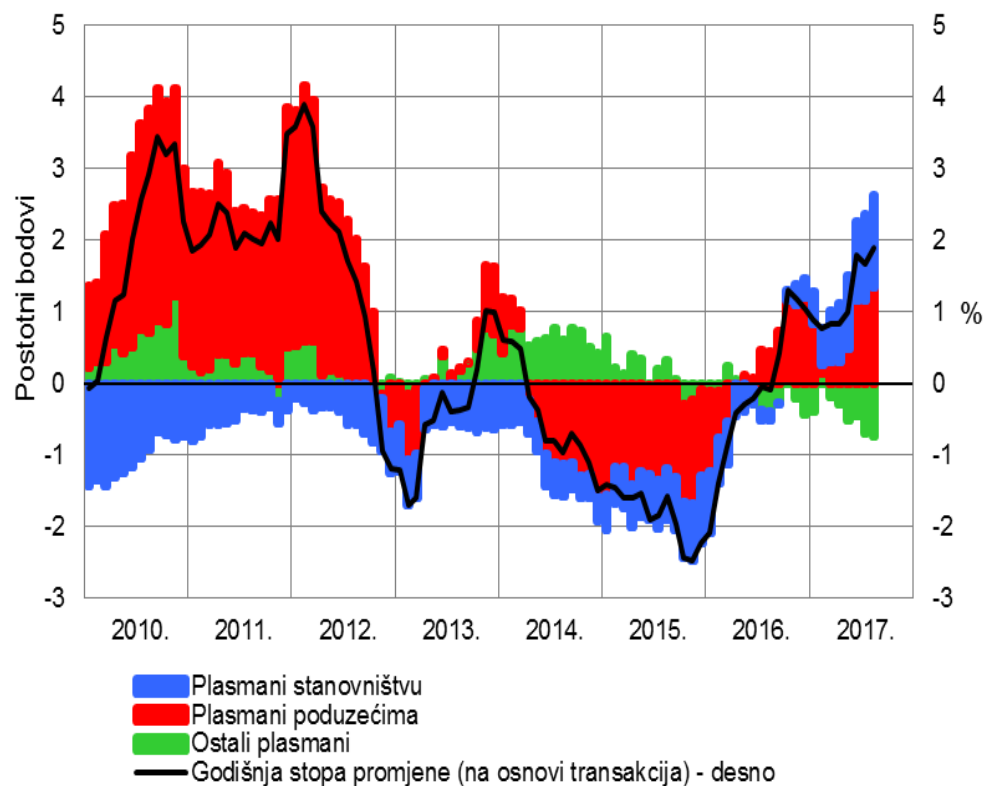
Potražnja za kreditima

Napomena: Podaci predstavljaju godišnje prosjeke neto postotaka banaka ponderirane udjelima u pripadajućoj skupini kredita.
 Izvor: HNB - Anketa o kreditnoj aktivnosti banaka

...vode oporavku domaće kreditne aktivnosti, uz rast plasmana poduzećima i stanovništvu

Doprinosi rastu ukupnih plasmana

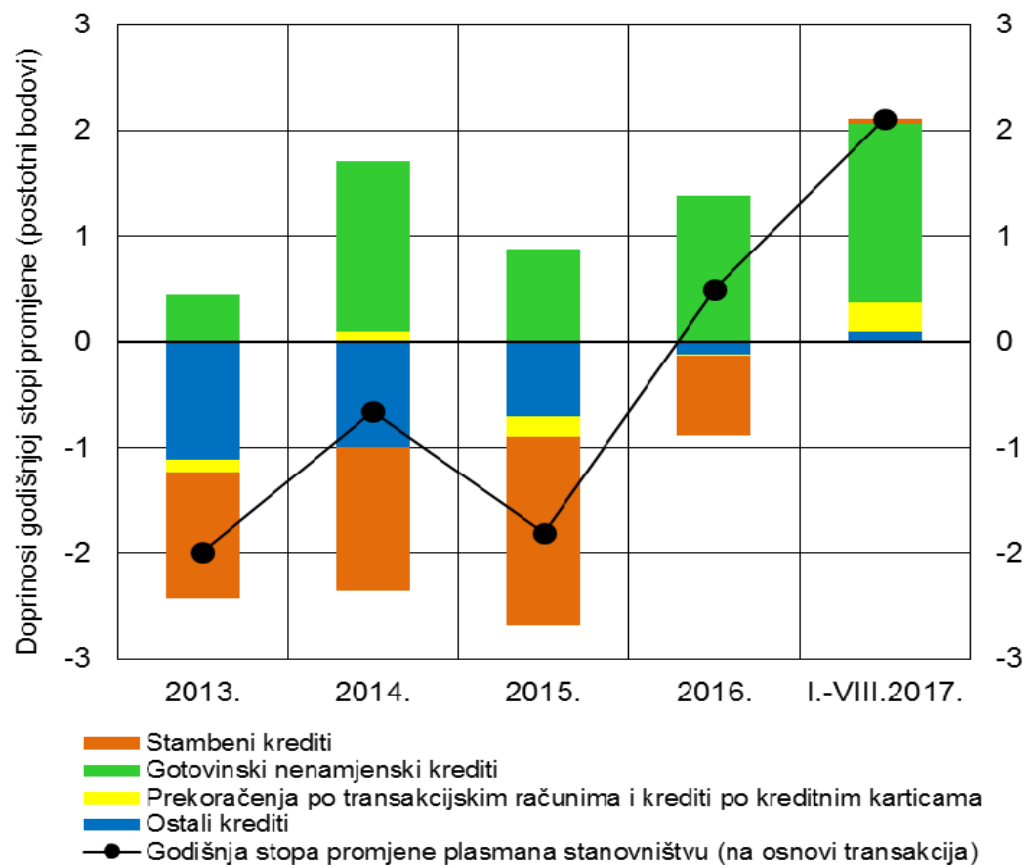

Napomena: Stope promjene i doprinosi izračunati su na osnovi transakcija.
Izvor: HNB

Nenamjenski krediti i dalje najveći segment rasta kredita stanovništvu...

Doprinosi rastu plasmana stanovništvu po vrsti kredita

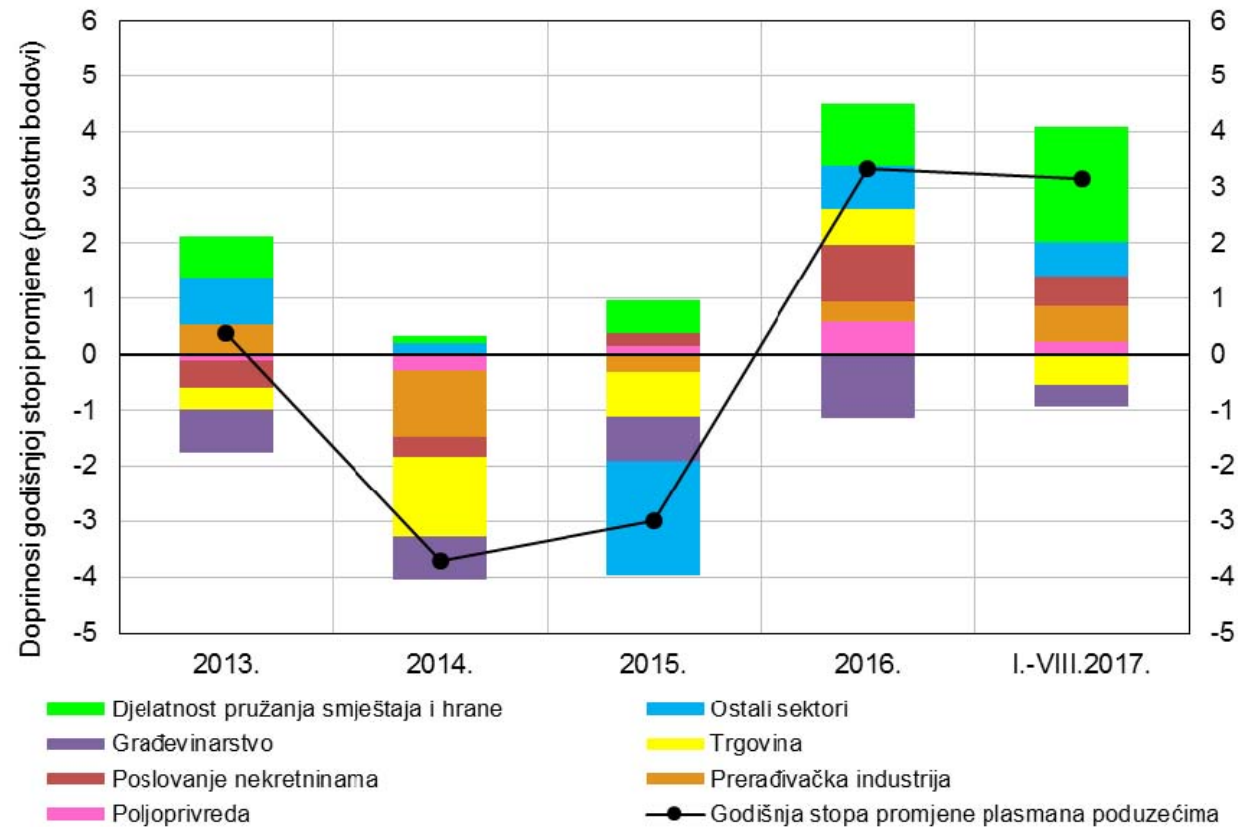

Napomena: Stope promjene i doprinosi izračunati su na osnovi transakcija.

Izvor: HNB

...dok je turistički sektor glavni pokretač kreditiranja poduzeća

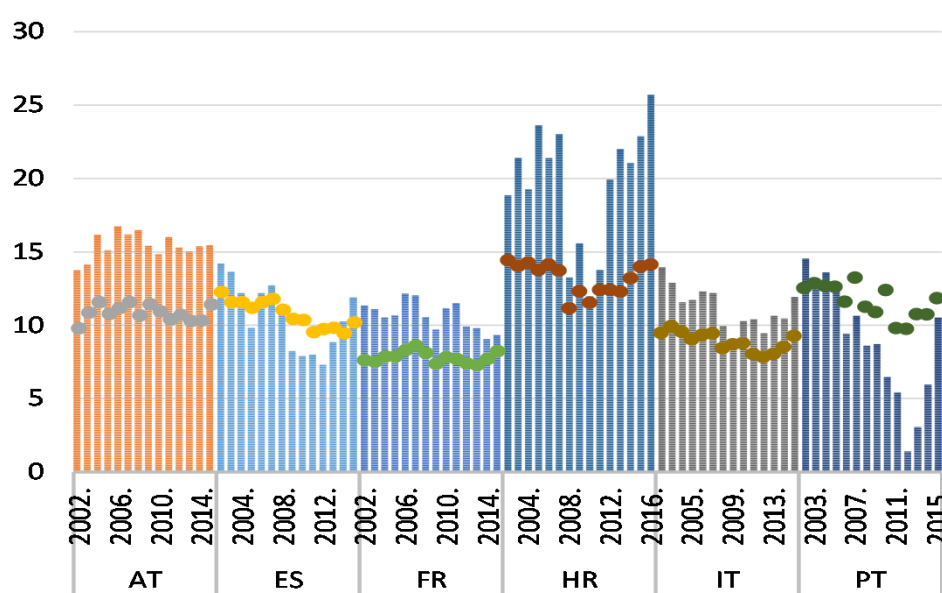
Doprinosi rastu plasmana poduzećima po djelatnostima

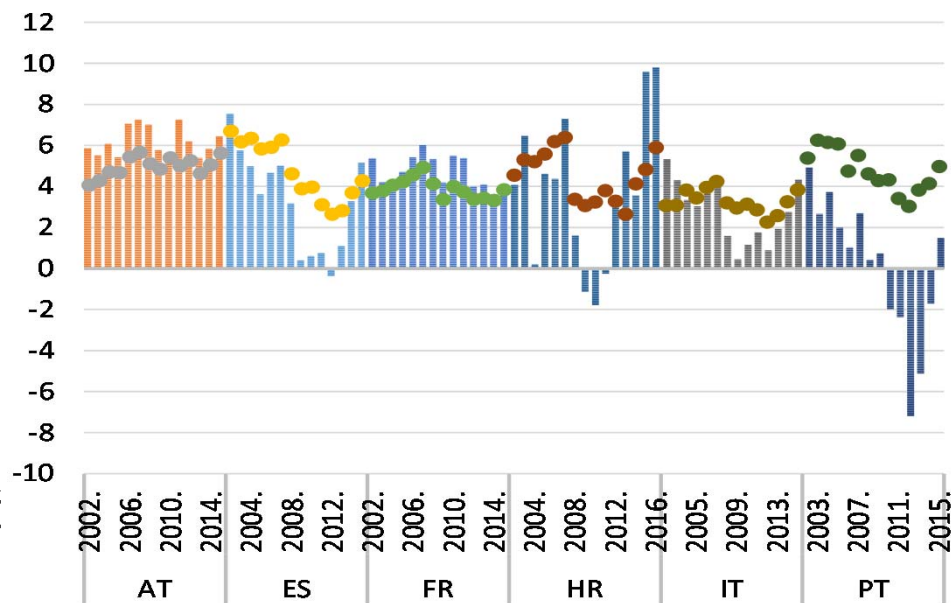
Napomena: Stope promjene i doprinosi izračunati su na osnovi transakcija.
Izvor: HNB

Profitabilnost poduzeća iz turističke djelatnosti u Hrvatskoj i zemljama EU

Bruto profitabilnost

Neto profitabilnost

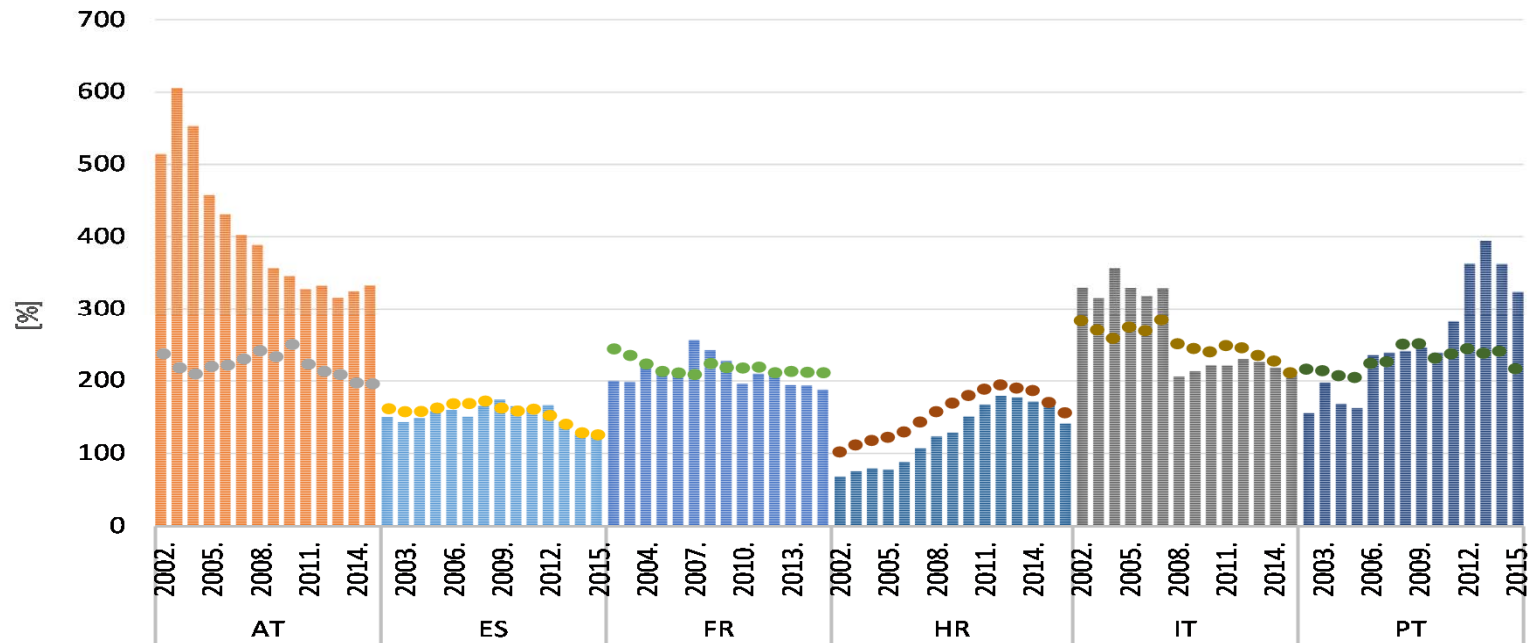

Izvori: ECCBSO, FINA, HNB;

Napomena: Bruto i neto profitabilnost izračunate su kao omjer EBITDA odnosno neto operativne dobiti i poslovnih prihoda * 100%. Stupići označavaju profitabilnost poduzeća iz djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, a kružići prosjek sektora nefinancijskih poduzeća.

Dobri poslovni rezultati utjecali su na smanjenje financijske poluge

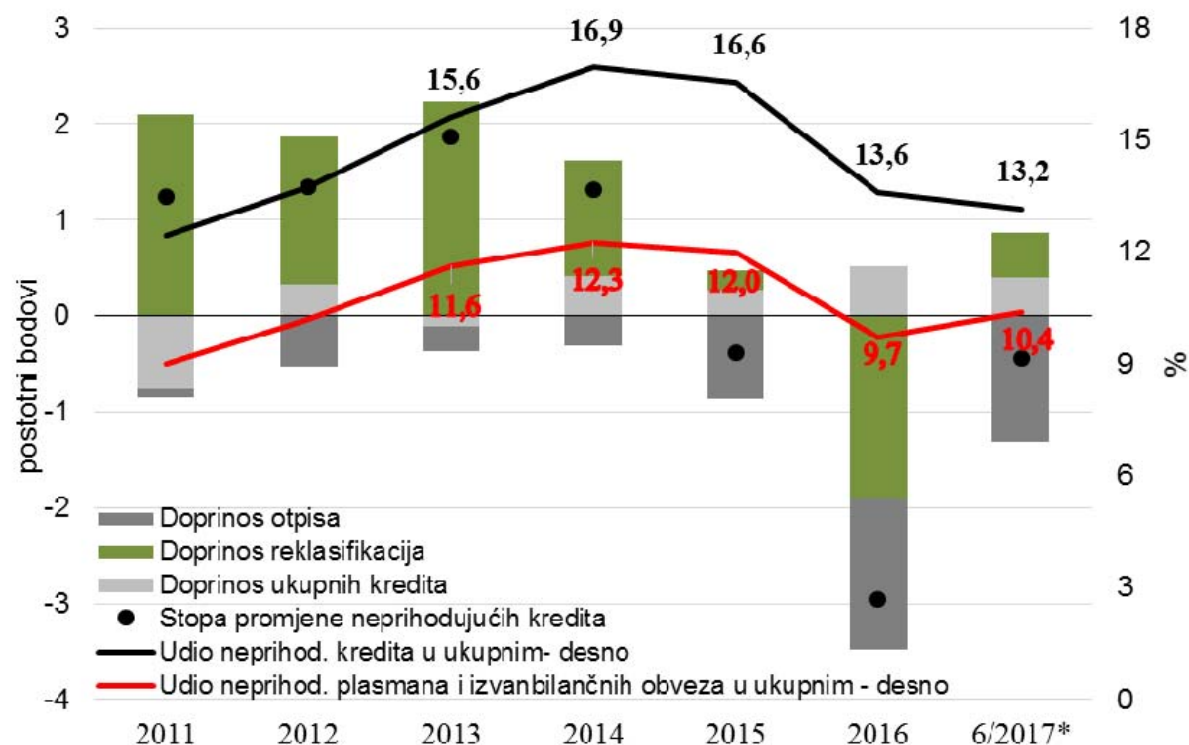
Financijska poluga

Izvori: ECCBSO, FINA, HNB;

Napomena: Financijska poluga izračunata je kao vagani prosjek omjera ukupnih obveza (bez kapitala) i kapitala $\times 100$. Stupići označavaju profitalnost poduzeća iz djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, a kružići prosjek sektora nefinancijskih poduzeća.

Pozitivni trendovi u kvaliteti kreditnog portfelja banaka privremeno zaustavljeni zbog krize u Agrokoru

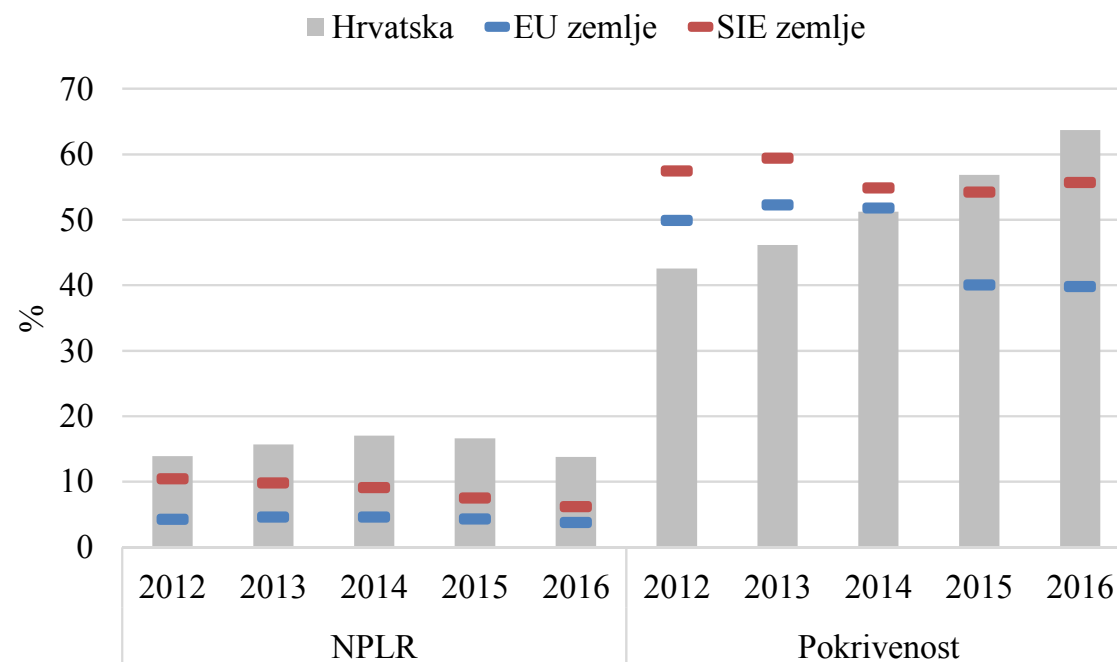

Napomena: Simbol * odnosi se na polugodišnju promjenu, tj. promjenu u odnosu na 31. prosinca 2016. Pozitivan doprinos reklasifikacije neprihodujućih kredita označuje pogoršanje kvalitete kreditnog portfelja i obratno. Brojčana crna oznaka označuje razinu udjela neprihodujućih kredita u ukupnim kreditima, a brojčana crvena oznaka označuje razinu udjela neprihodujućih plasmana i izvanbilančnih obveza u ukupnim plasmanima i izvanbilančnim obvezama.

Izvor: HNB

Banke su i dalje pod povećanim pritiskom kreditnog rizika...

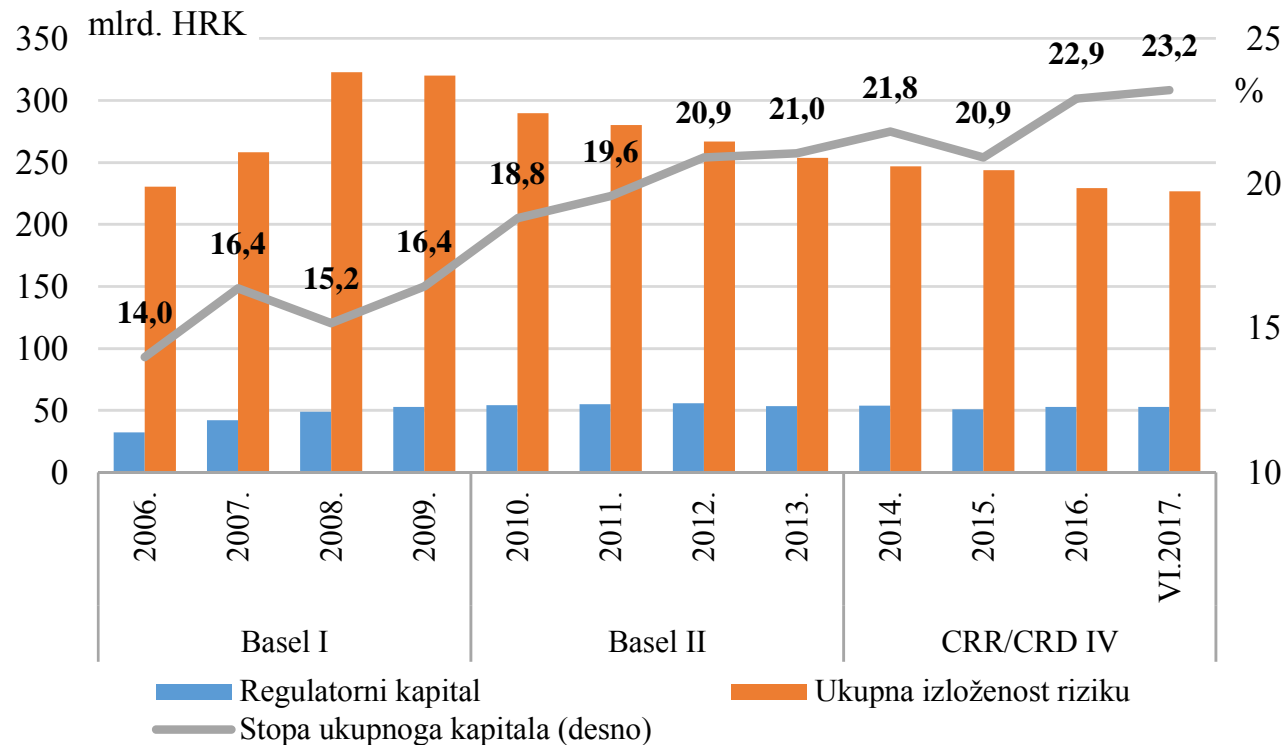
Usporedba udjela neprihodujućih kredita u ukupnim kreditima (NPLR) te njihove pokrivenosti, po zemljama članicama EU-a

Napomena: Vrijednosti regionalnih pokazatelja izračunate su kao imovinom ponderirani prosjek pokazatelja pojedinih zemalja. U zemlje SIE-a prema dostupnim se podacima ubrajaju: BG, EE, HR, HU, LT, LV, PL, RO, SI i SK, dok se u zemlje EU-a osim već navedenih ubrajaju još i: AT, BE, CY, DE, DK, ES, FI, FR, GB, GR, IE, IT, LU, MT, NL, PT i SE.

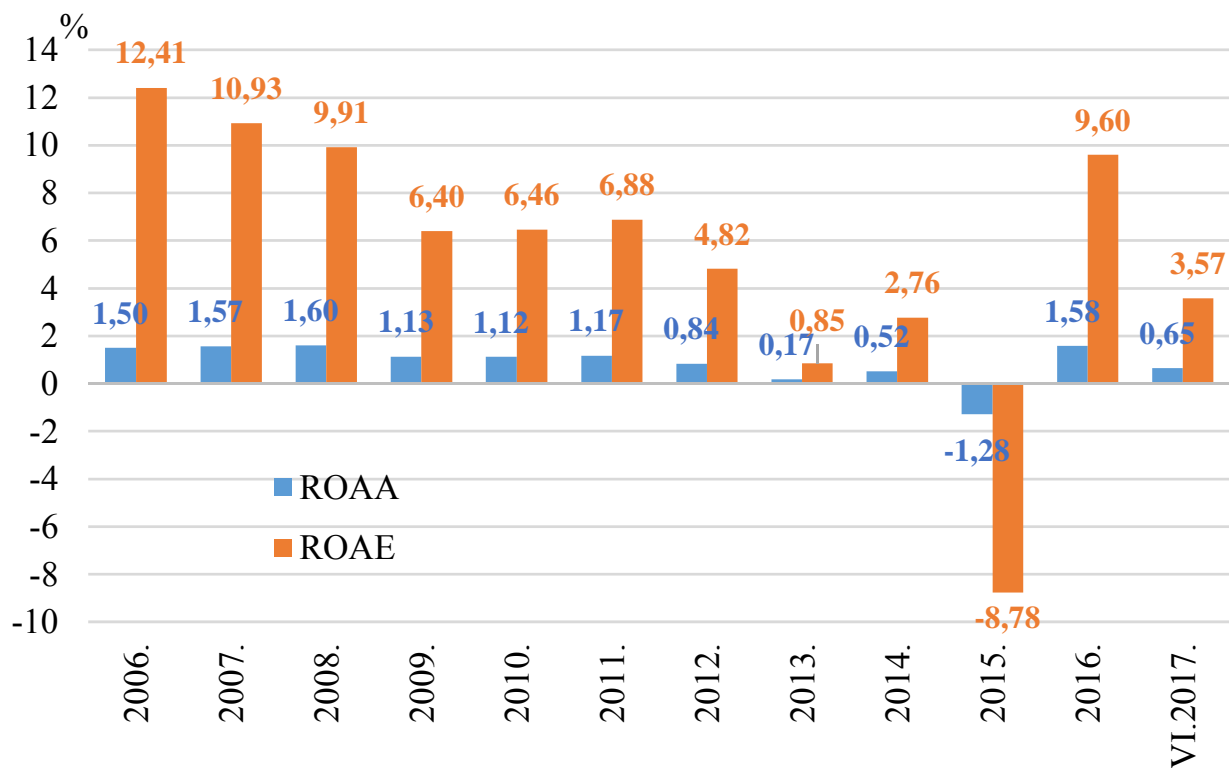
Izvori: ESB (Consolidated Banking Data); HNB

...ali je kapitaliziranost sustava vrlo visoka

Izvor: HNB

Dobit banaka smanjena zbog materijalizacije kreditnog rizika

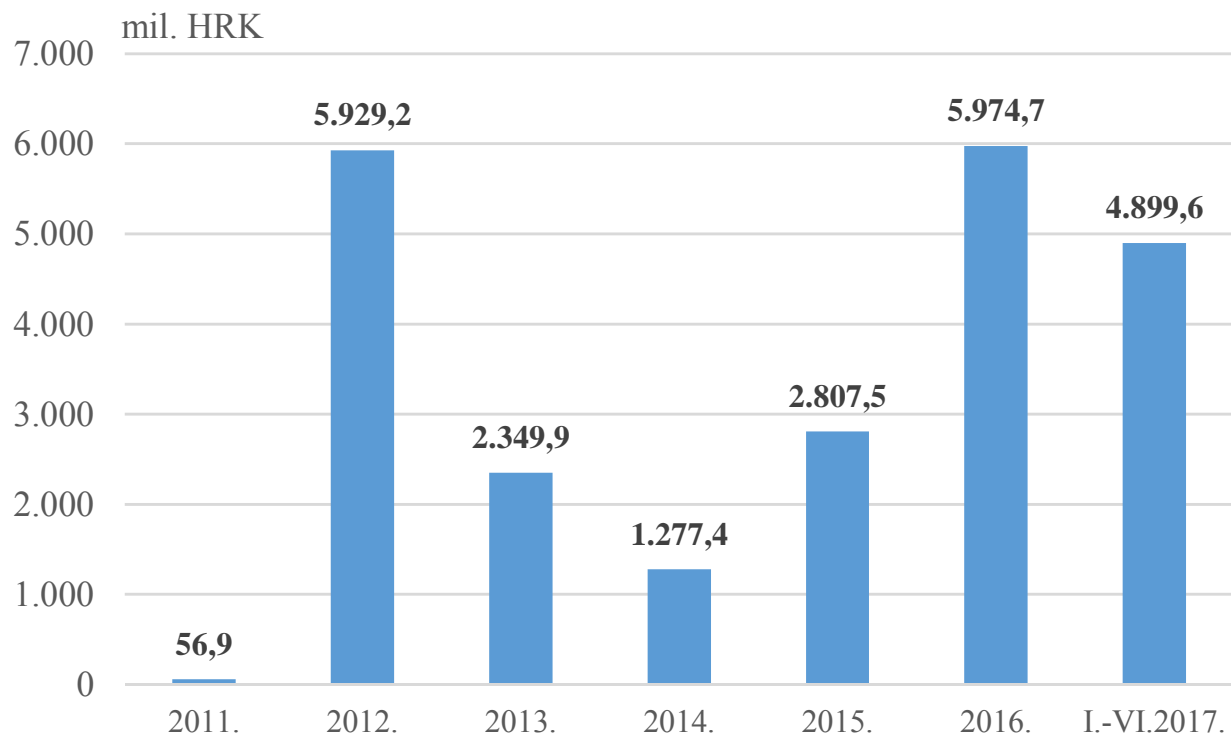

Izvor: HNB

Znatan dio loših kredita prodan...

Izvor: HNB

...ali i nakon prodaje NPLovi ostaju u sustavu...

Kupci NPLa moraju naplatiti kupljene tražbine pa će se zbog toga ponovno (kao i banke koje su im ih prodale) morati obratiti sudovima i propitivati *kvalitetu pravnog sustava i institucija*:

- Pravna sigurnost
jasnoća propisa, jedinstvena primjena u praksi, donošenje odluka u razumnom roku
- Učinkovitost postupaka
parnični postupci, ovrhe tražbina i osiguranja, stečaj - insolventnijski postupci

Kvaliteta pravnog sustava i institucija

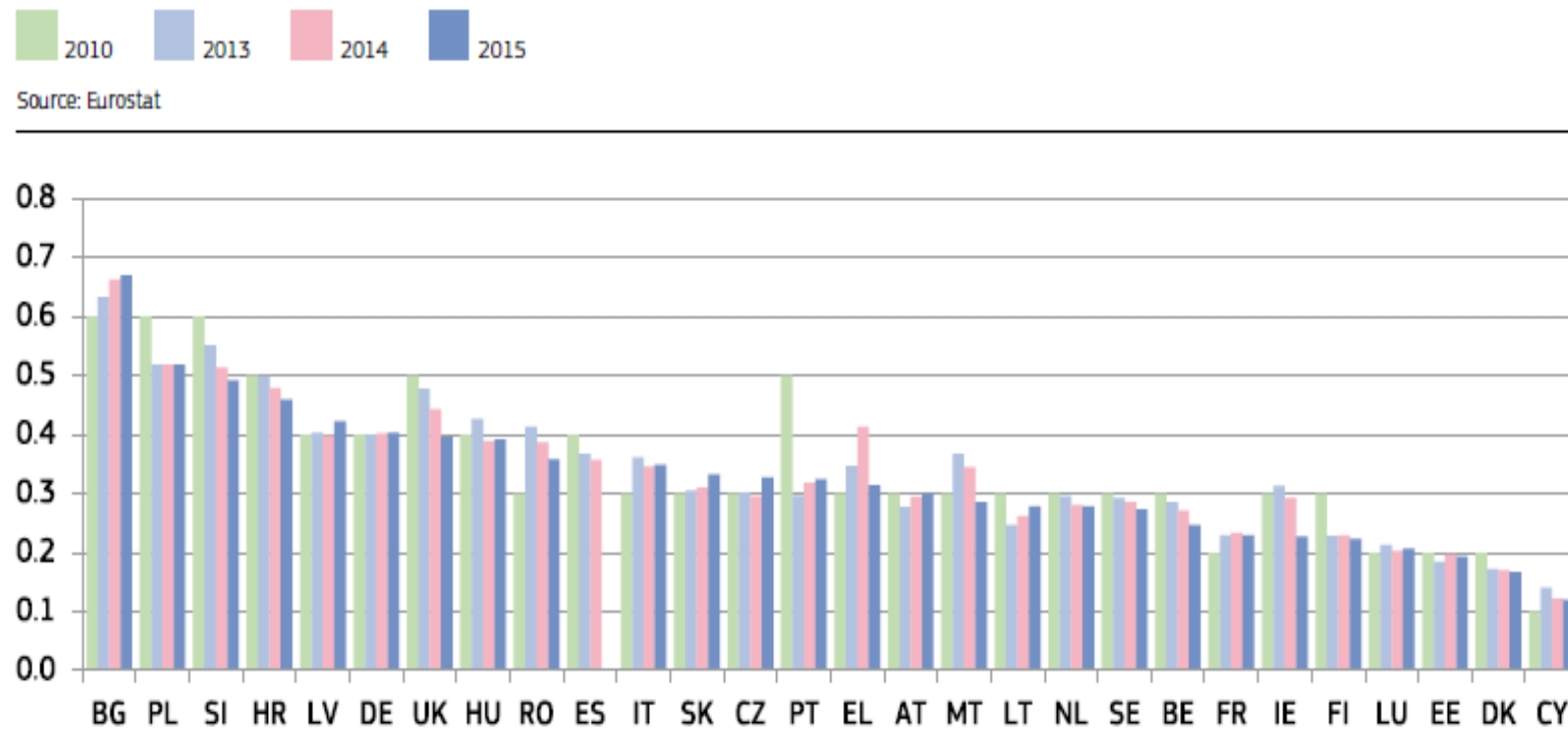

Kako se mjeri?

Komparativni pregled indikatora efikasnosti po istraživanjima:

- CEPEJ
- EU Justice Scoreboard 2017
- EUROSTAT

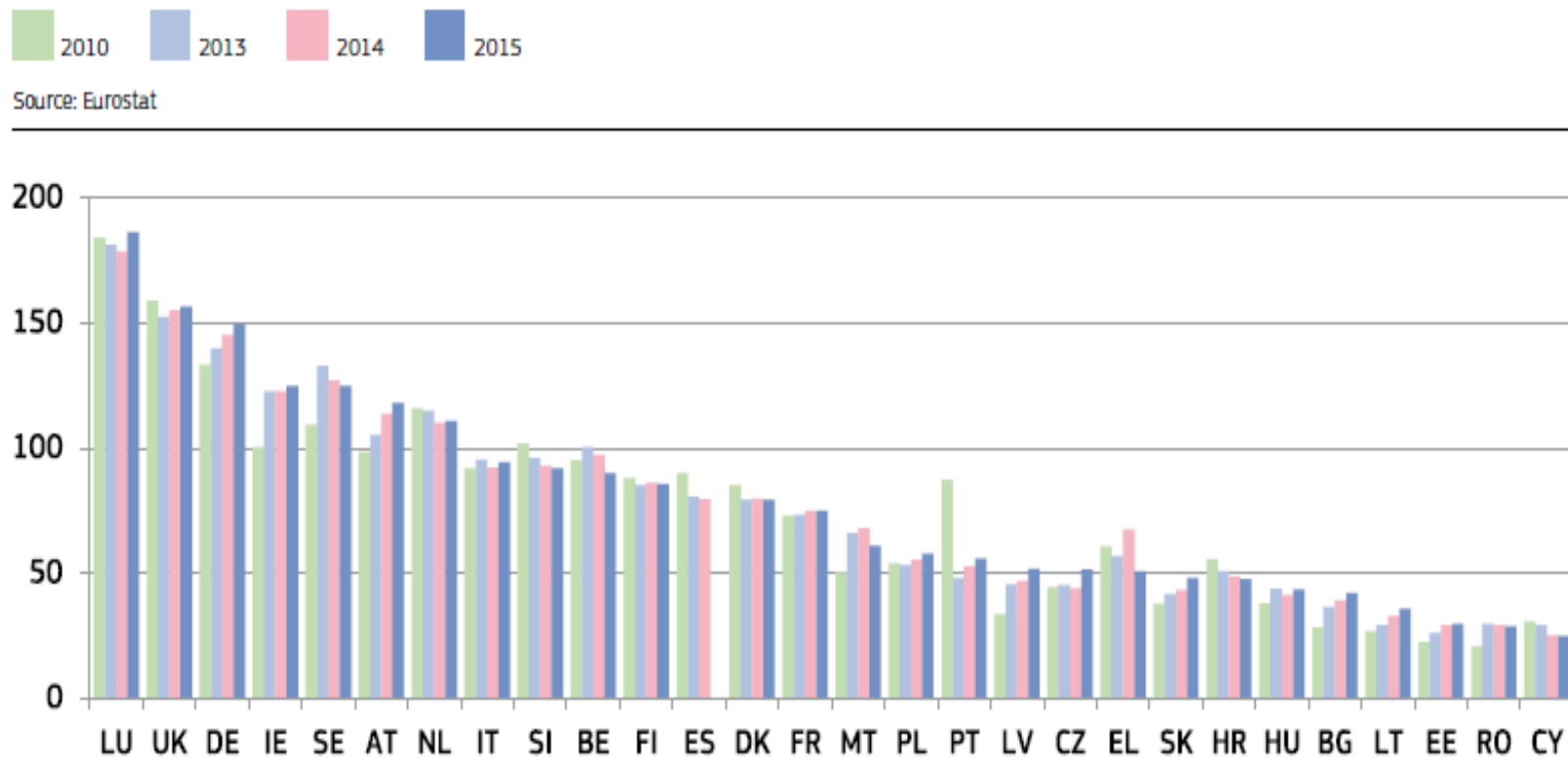
Godišnji proračun sudova kao % BDP per capita

Izvor: Eurostat

28

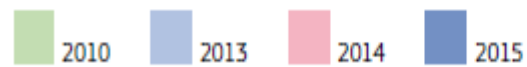
... i ukupni godišnji izdaci za sudove u EUR/stanovniku

(* Data for NL, SK are provisional.)

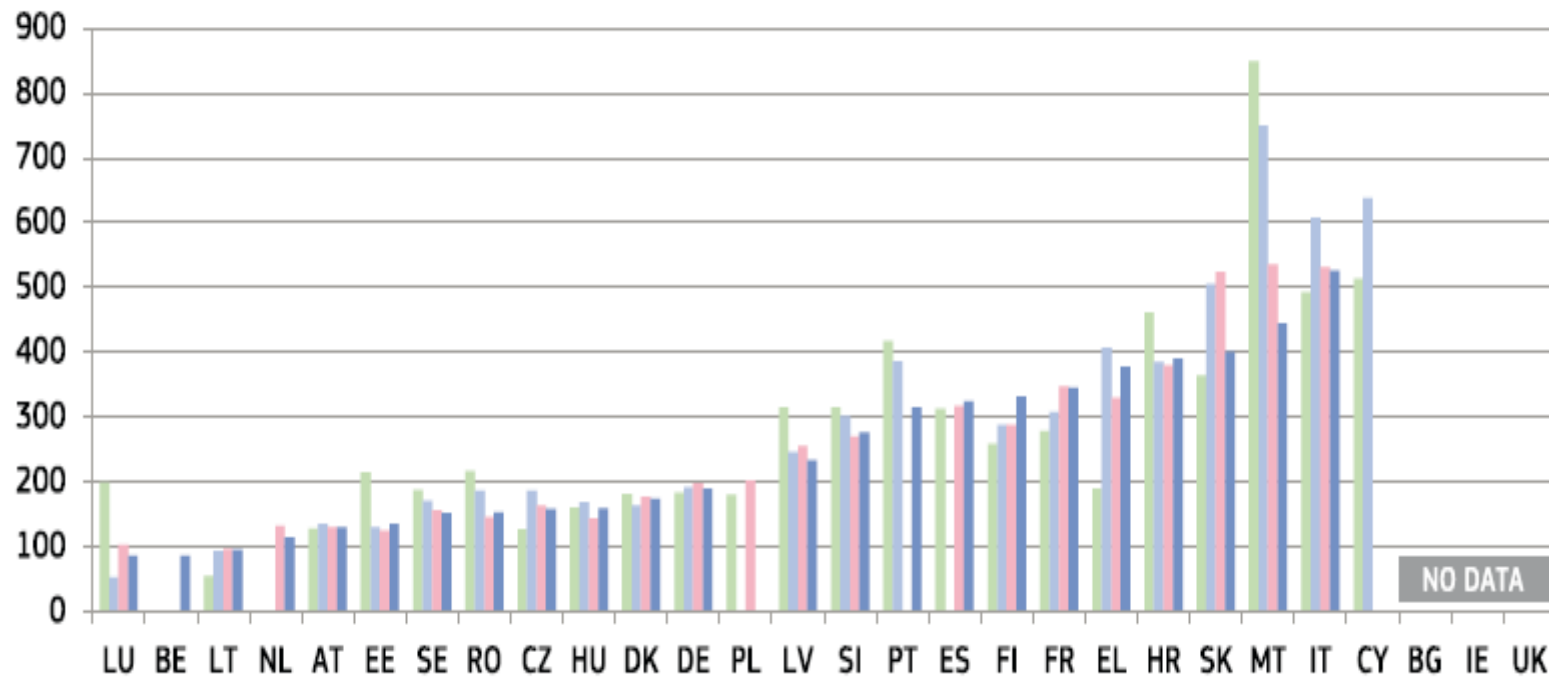

Potrebno vrijeme za sudske postupke u građanskim i trgovačkim postupcima

Source: CEPEJ study

Broj dana potreban da se u 1-om stupnju dovrše parnični i neparnični postupci u građanskim i trgovačkim predmetima

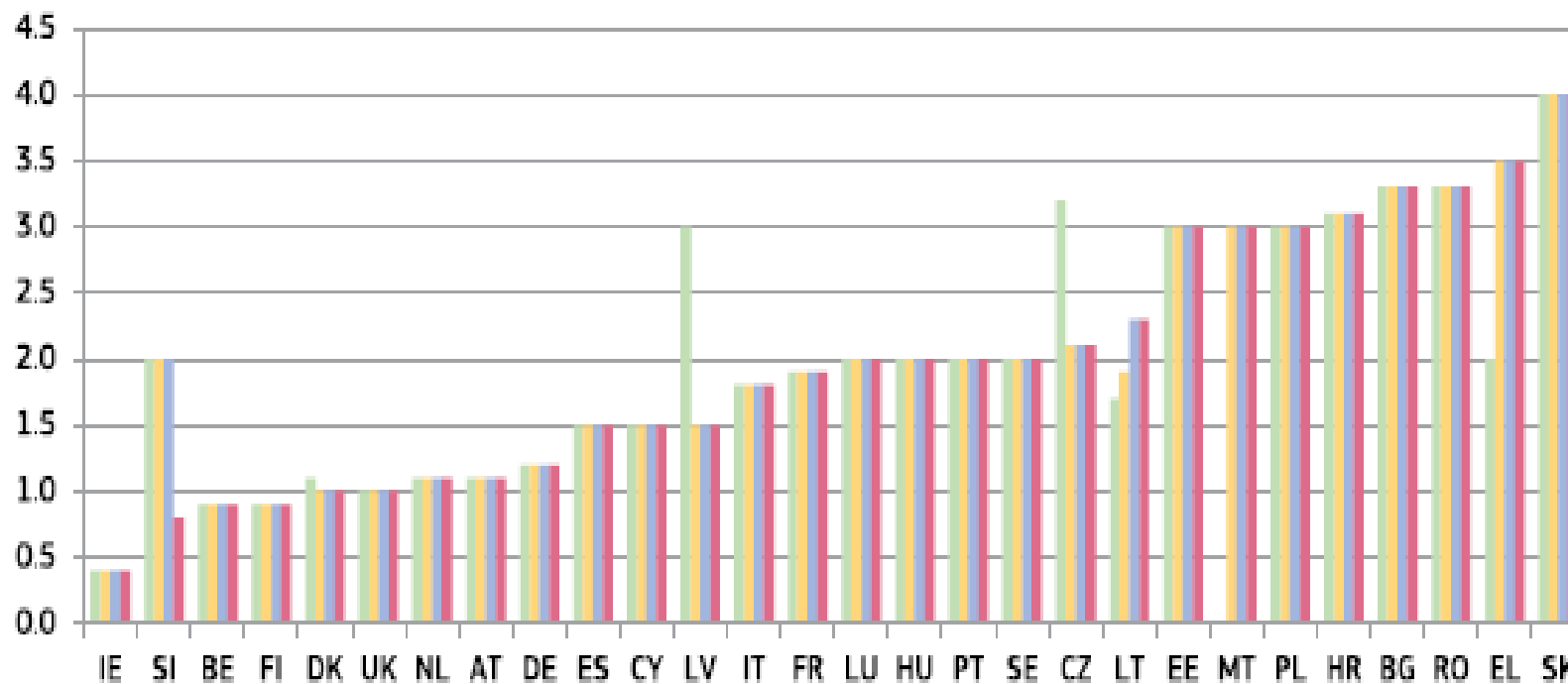
Izvor: EU Justice Scoreboard 2017 /CEPEJ

30

Vrijeme potrebno za zaključenje stečaja

2010 2013 2014 2015 - namirenje tražbina vjerovnika u godinama

Source: World Bank Doing Business

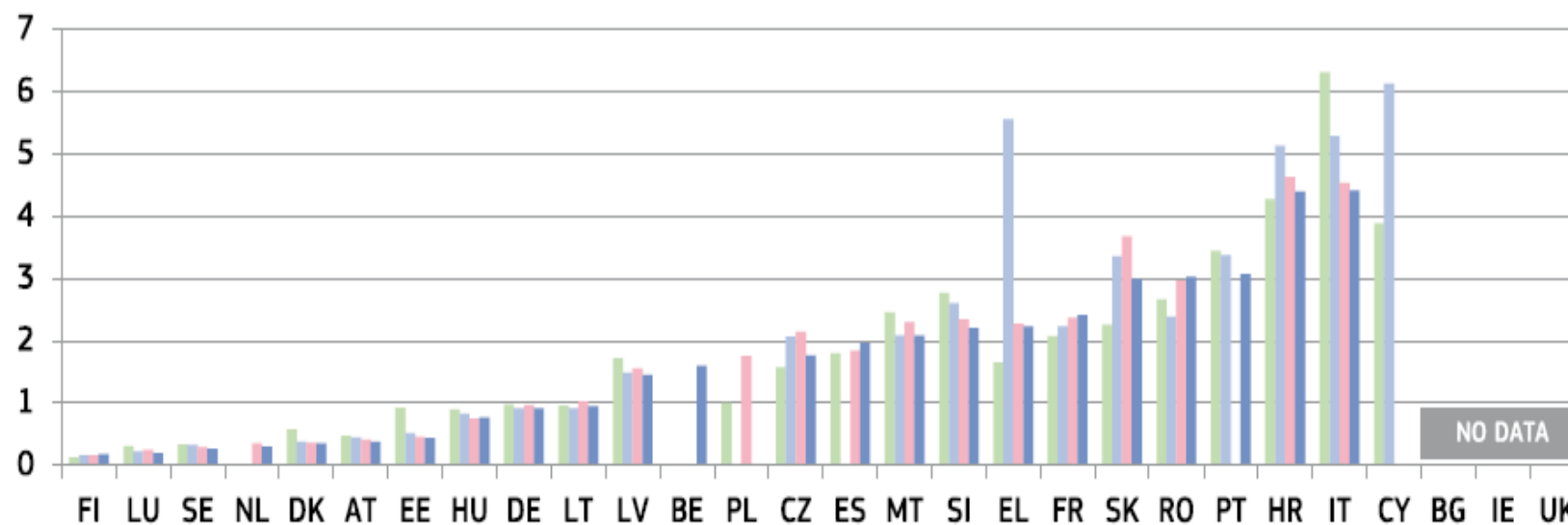
Izvor: World Bank Doing Business / EU Justice Scoreboard 2016

31

Broj trgovačkih i građanskih sudskih predmeta u tijeku u I-om stupnju na 100 stanovnika

2010 2013 2014 2015

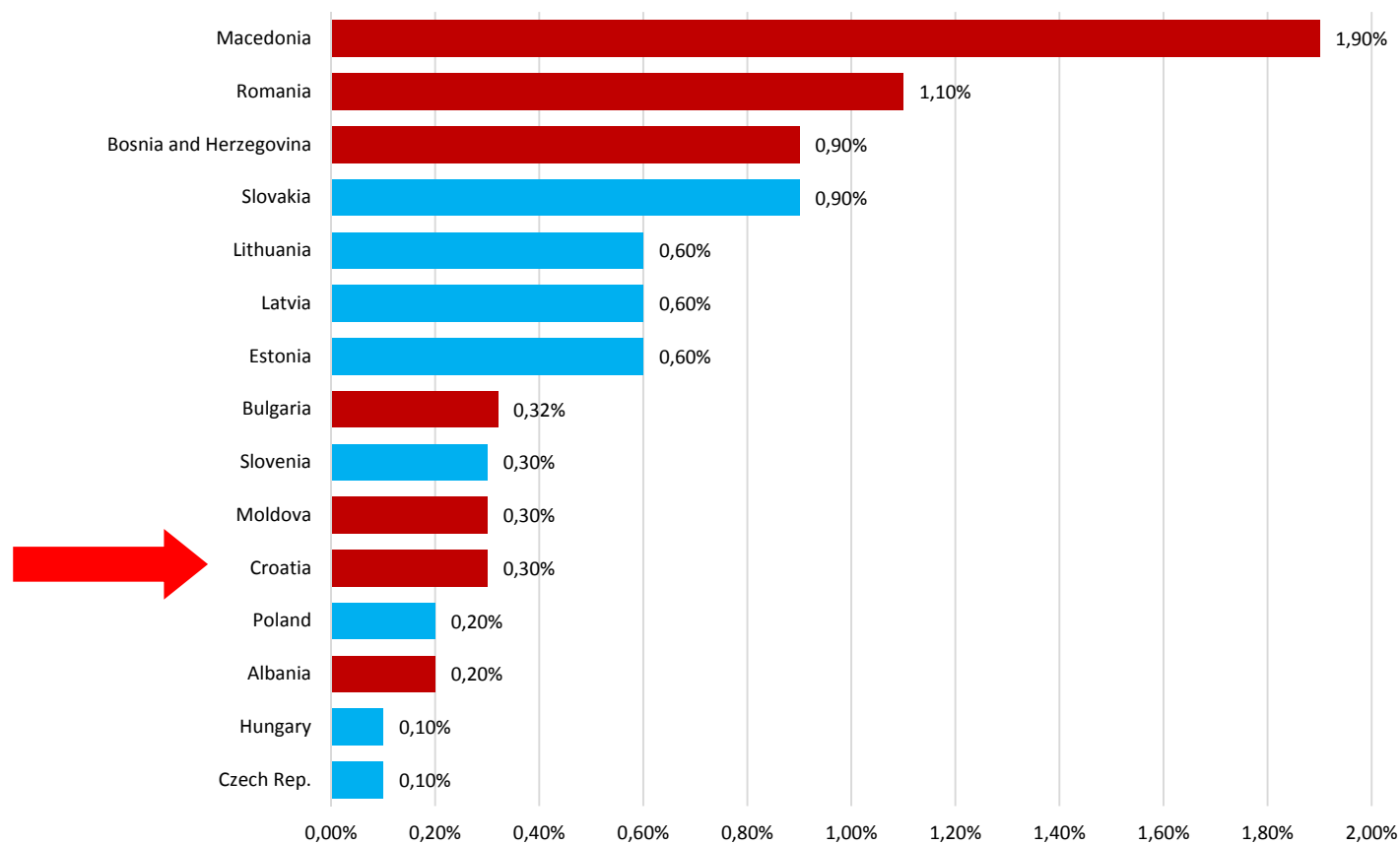
Source: CEPEJ study

(*) Methodology changes in CZ, HR, IT, HU, MT, PT, and FI. Pending cases include all instances in CZ and SK. Data for NL include non-litigious cases. DE: data solely based on the statistics on the administration of justice published by the German Federal Statistical Office.

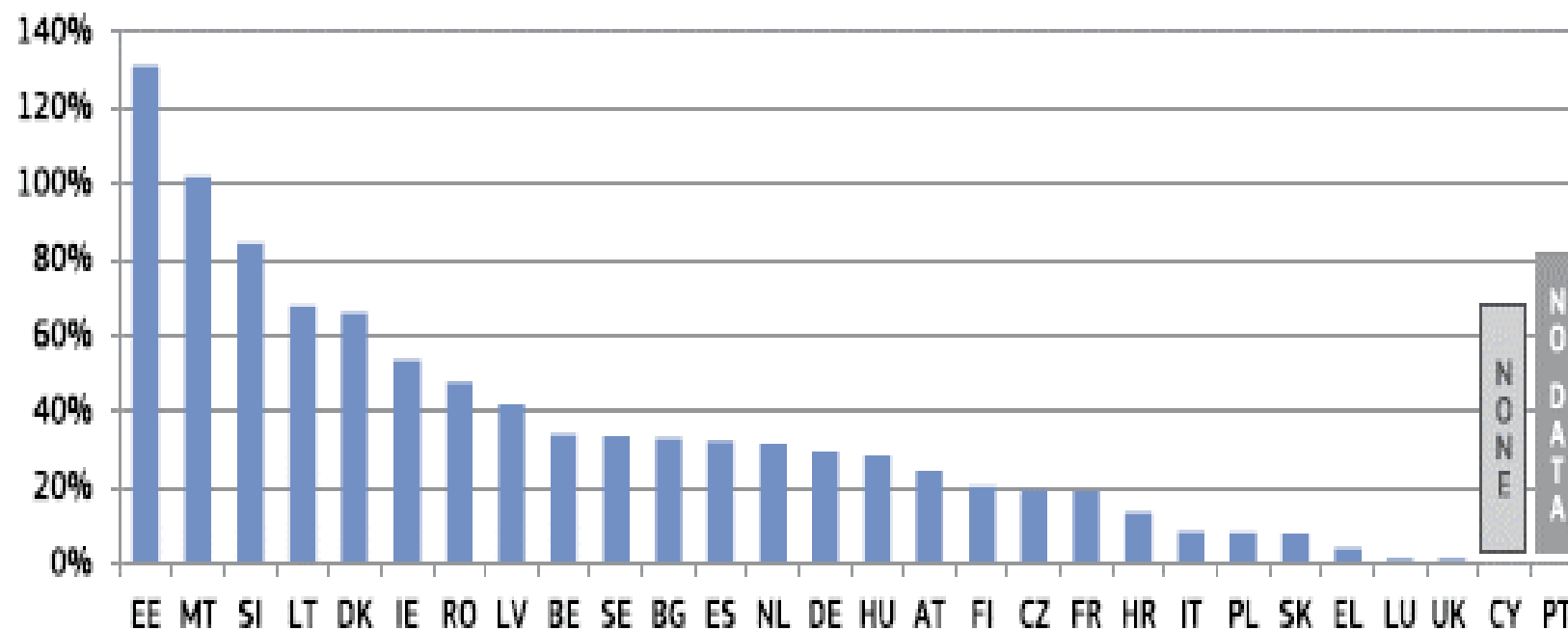
Udio proračuna sudova za kontinuirano obrazovanje

Source: CEPEJ, 2014.

... a od kad smo postali članica EU

Suci sudionici kontinuiranih aktivnosti osposobljavanja u pogledu prava EU i prava drugih država članica

Source: European Commission / European judicial training report

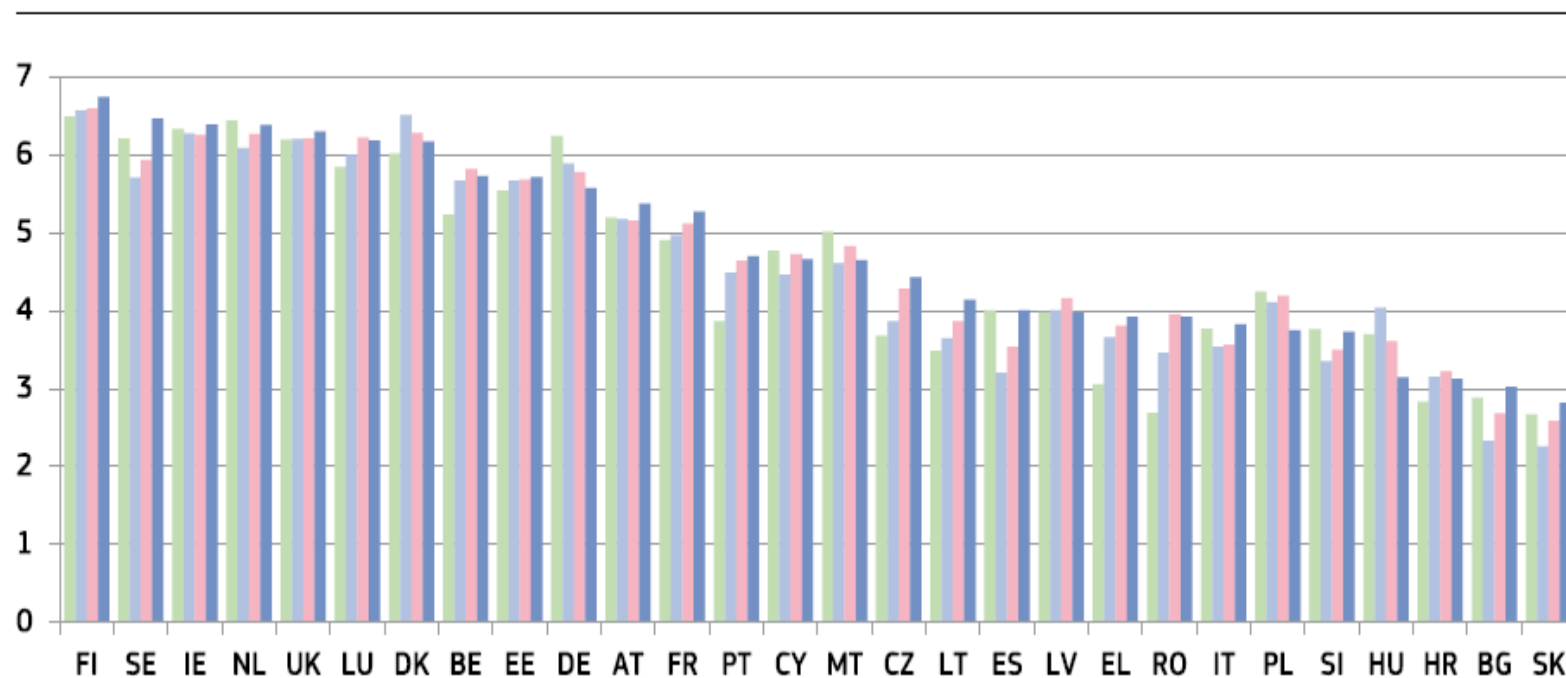
Kako to vide poduzetnici i gospodarstvenici?

Percepcija poduzetnika o neovisnosti pravosuđa

(viša vrijednost bolja percepcija)

Source: World Economic Forum (96)

Izvor: WEF (World Economic Forum)

Promjene u provođenju monetarne politike HNB-a

- Odluka o provođenju monetarne politike HNB-a
  - spojeni su propisi HNB-a kojima se reguliraju operacije monetarne politike - operacije na otvorenom tržištu i stalno raspoložive mogućnosti te instrumenti za njihovo provođenje
  - uveden je sustav upravljanja kolateralom putem skupa prihvatljive imovine za sve kreditne operacije HNB-a
  - definirana je prihvatljiva imovina

Karakteristike skupa prihvatljive imovine (1)

- ❑ banka formira skup prihvatljive imovine kod HNB-a prijenosom vrijednosnih papira na račune HNB-a u depozitorijima vrijednosnih papira
- ❑ banka može vrijednosne papire u skupu prihvatljive imovine zamjenjivati, dodavati i povlačiti
- ❑ imovina u skupu prihvatljive imovine nije namjenski određena za pojedinu transakciju, već ukupna vrijednost skupa prihvatljive imovine, korigirana mjerama za kontrolu rizika, predstavlja najveći dopušteni iznos do kojega se banka može zadužiti kod HNB-a (što obuhvaća glavnice i kamatu) po svim kreditnim operacijama

Karakteristike skupa prihvatljive imovine (2)

- HNB primjenjuje sustav skupa prihvatljive imovine za financijsko osiguranje svih kreditnih operacija HNB-a:
  - kredita uz financijsko osiguranje kod redovitih i strukturnih operacija
  - prekonoćnih kredita i
  - unutardnevnih kredita
- upravljanje kolateralom putem skupa prihvatljive imovine omogućuje:
  - definiranje jedinstvene Liste prihvatljivih vrijednosnih papira za sve kreditne operacije HNB-a
  - korištenje kratkoročnih vrijednosnih papira za dugoročne kreditne operacije HNB-a

---

Hvala na pozornosti!